

Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova
Ministry of Education and Research of the Republic of Moldova

Universitatea Liberă Internațională din Moldova
Free International University of Moldova

APROBAT

La ședința Senatului

Universității Libere Internaționale din Moldova

proces-verbal nr.10 din 28 mai 2025

Rector

I. Galben

Ilian GALBEN

PLAN DE ÎNVĂȚĂMÂNT
pentru ciclul II, studii superioare de master

Nivelul calificării ISCED și CNC <i>Level of qualification</i>	Nivelul 7 ISCED / CNC <i>7 ISCED Level</i>	
Domeniul general de studiu <i>General field of study</i>	042 <i>042</i>	Drept <i>Law</i>
Domeniul de formare profesională <i>Professional training field</i>	0421	Drept <i>Law</i>
Program de master <i>Master Program</i>	Drept economic și vamal <i>Economic and Customs Law</i>	
Tipul programului de master <i>Type of master's program</i>	Master profesional (MP) <i>Professional Master Programme (PM)</i>	
Numărul total de credite de studiu <i>Number of study credits</i>	90 ECTS	
Titlul obținut la finele studiilor <i>Conferred Title</i>	Master în drept <i>Master of Law</i>	
Baza admiterii <i>Admission requirements</i>	Diploma de studii superioare de licență sau alt act echivalent de studii <i>Higher education diploma or equivalent study diploma</i>	
Limba de instruire <i>Language of learning</i>	Română/rusă/engleză <i>Romanian / Russian / English</i>	
Forma de organizare a învățământului <i>Form of Study</i>	Învățământ cu frecvență <i>Full-time learning</i>	

CALENDARUL UNIVERSITAR
UNIVERSITY CALENDAR

<i>Anul de studiu</i> <i>Year of study</i>	<i>Activități de instruire</i> <i>Study Activities</i>		<i>Sesiuni de examene</i> <i>Examination Sessions</i>		<i>Stagii de practică</i> <i>Internships</i>	<i>Vacanțe</i> <i>Holidays</i>		
	<i>Semestrul I</i> <i>Ist Semester</i>	<i>Semestrul II</i> <i>IInd Semester</i>	<i>Semestrul I</i> <i>Ist Semester</i>	<i>Semestrul II</i> <i>IInd Semester</i>		<i>Iarnă</i> <i>Winter</i>	<i>Primăvară</i> <i>Spring</i>	<i>Vară</i> <i>Summer</i>
Anul I <i>Ist Year</i>	septembrie-decembrie/ <i>september-december</i>	februarie-mai / <i>february-may</i>	decembrie /ianuarie / <i>december/ january</i>	mai/iunie / <i>may/june</i>	Sem. II	ianuarie <i>january</i>	aprilie <i>april</i>	iulie-august/ <i>july-august</i>
Anul II <i>IInd Year</i>	septembrie-noiembrie/ <i>september-november</i>	—	noiembrie <i>november</i> februarie <i>february</i> (susținerea tezei de master)	—		ianuarie <i>january</i>	—	—

PLANUL PROCESULUI DE STUDII PE SEMESTRE / ANI DE STUDII
PLAN OF THE PROCESS OF STUDY BY SEMESTERS / YEARS OF STUDY

Cod, grad de obliga-tivitate, nr./ord. <i>Code, degree of obligation, no./ord.</i>	Denumirea unității de curs/modulului <i>Title of the course/module</i>	Total ore <i>Total number of hours</i>			Număr de ore pe tipuri de activități <i>Number of hours by types of activity</i>			Forma de evaluare <i>Form of evaluation</i>	Nr. credite <i>Nr. of credits</i>
		Total <i>Total</i>	Contact direct <i>Direct contact</i>	Studiu individual <i>Individual study</i>	C	S	L / P		
ANUL I / / <i>Ist YEAR</i>									
SEMESTRUL I / <i>Ist SEMESTER</i>									
F.O.01	Protecția europeană a drepturilor omului <i>European Protection of Human Rights</i>	180	60	120	30	30		Examen <i>Exam</i>	6
F.O.02	Metodologia și etica cercetării în materie de drept <i>Methodology and Ethics of Research in the Field of Law</i>	180	60	120	30	30		Examen <i>Exam</i>	6
F.O.03	Regimurile și destinațiile vamale <i>Customs Regimes and Appointments</i>	180	60	120	30	30		Examen <i>Exam</i>	6
S.O.04	Drepturile economice în spațiul european <i>Economic rights in the European Space</i>	180	60	120	30	30		Examen <i>Exam</i>	6
S.O.05	Drepturi de import și export <i>Import and Export Rights</i>	180	60	120	24	36		Examen <i>Exam</i>	6
	Total semestrul I / Total <i>Ist semester</i>	900	300	600	144	156		5	30
SEMESTRUL II / <i>IInd SEMESTER</i>									
F.O.06	Probleme actuale de cercetare în domeniul dreptului public <i>Current Research Issues in Public Law Field</i>	150	50	100	20	30		Examen <i>Exam</i>	5
S.A.07	Statutul juridic al funcționarului public <i>Legal status of the civil servant</i>	180	60	120	24	36		Examen <i>Exam</i>	6
S.A.08	Controlul vamal <i>Customs Control</i>								
S.A.09	Protecția internațională a proprietății intelectuale <i>International Protection of Intellectual Property</i>	180	60	120	24	36		Examen <i>Exam</i>	6
S.A.10	Metode alternative de soluționare a litigiilor de arbitraj								

	<i>Alternative Methods of Arbitration Dispute Resolution</i>								
SP.O.11	Practica profesională de specialitate <i>Professional Field Internship</i>	390	270	120			270	Examen <i>Exam</i>	13
	Total semestrul II / Total IInd Semester	900	450	450	78	102	270	4	30
	Total anul I / Total Ist Year	1800	750	1050	222	258	270	9	60
ANUL II / IInd YEAR									
SEMESTRUL III / IIIrd SEMESTER									
S.O.12	Drept comercial european <i>European Commercial Law</i>	180	60	120	24	36		Examen <i>Exam</i>	6
S.O.13	Contravenții și infracțiuni vamale <i>Customs Offences</i>	180	60	120	24	36		Examen <i>Exam</i>	6
	Elaborarea și susținerea tezei de master <i>Master's Thesis Development and Defense</i>	540	380	160			380	Examen <i>Exam</i>	18
	Total semestrul III/Total IIIrd Semester	900	500	400	48	72	380	3	30
	Total anul II / Total IInd Year	900	500	400	48	72	380	3	30
	TOTAL	2700	1240	1460	272	318	650	12	90

STAGIILE DE PRACTICĂ / FIELD INTERNSHIPS

Tipul stagiului de practică cod SP <i>Type of Internship SP cod</i>	Sem. <i>Sem</i>	Durata Nr.săpt./ ore <i>Duration Nr.weeks / hours</i>	Perioada desfășurării <i>Period</i>	Nr. de credite <i>Nr. of credits</i>
Practica profesională de specialitate <i>Professional Field Internship</i>	II	390 ore 6,5 săptămâni <i>390 hours 6,5 weeks</i>	semestrul II <i>semester II</i>	13
Total		390 ore 6,5 săptămâni 390 hours 6,5 weeks	-	13

FORMA DE EVALUARE FINALĂ A STUDIILOR / FINAL EVALUATION OF STUDIES

Nr.	Forma de evaluare finală a studiilor / <i>Form of Final Evaluation of Studies</i>	Termene de organizare / <i>Organization Dates</i>	Nr. de credite <i>Nr. of credits</i>
1.	Elaborarea și susținerea tezei de master <i>Master's Thesis Development and Defense</i>	februarie <i>february</i>	18

MINIMUM-UL CURRICULAR ÎNȚĂL, DE ORIENTARE CĂTRE ALT DOMENIU ¹ MINIMUM INITIAL CURRICULAR, ORIENTATED TO ANOTHER FIELD

Cod Code	Denumirea unității de curs/modulului Title of the course / module	Număr de ore Number of hours			Număr de ore pe tipuri de activități Nr. of hours by types of activity			Forma de evaluare Form of evaluation	Nr. ECTS Nr. of ECTS
		Total	Contact direct Direct contact	Studiu individual Individual study	Curs	Seminar	Practice/de laborator		
ANUL I / / 1 st YEAR									
SEMESTRUL 0 / 0 SEMESTER									
F.O.01	Teoria generală a dreptului General Theory of Law	150	50	100	20	30		Examen Exam	5
F.O.02	Drept constituțional	150	50	100	20	30		Examen	5

¹ Sunt propuse absolvenților de la alte domenii de studii, care optează pentru programul de master / They are offered to graduates from other fields of study who opt for the master's program

Cod Code	Denumirea unității de curs/modulului Title of the course / module	Număr de ore Number of hours			Număr de ore pe tipuri de activități Nr. of hours by types of activity			Forma de evaluare Form of evaluation	Nr. ECTS Nr. of ECTS
		Total	Contact direct Direct contact	Studiu individual Individual study	Curs	Seminar	Practice/de laborator		
	<i>Constitutional Law</i>							Exam	
F.O.03	Drept civil <i>Civil Law</i>	150	50	100	20	30		Examen Exam	5
F.O.04	Drept penal <i>Criminal Law</i>	150	50	100	20	30		Examen Exam	5
F.O.05	Drept procesual civil <i>Law of Civil Procedure</i>	150	50	100	20	30		Examen Exam	5
F.O.06	Drept procesual penal <i>Law of Criminal Procedure</i>	150	50	100	20	30		Examen Exam	5
	Total	900	300	600	120	180	-	6	30

PLANUL PENTRU MODULUL PSIHOPEDAGOGIC (SE SOLICITĂ SUPLIMENTAR)
PLAN FOR THE PSYCHOPEDAGOGIC MODULE (ADDITIONAL APPLICATION)

PLAN FOR THE PSYCHOPEDAGOGIC MODULE (ADDITIONAL APPLICATION)								
Cod	Denumirea unității de curs	Numărul de ore / <i>Number of hours</i>					Forma de evaluare <i>Form of evaluation</i>	Nr. credite <i>Nr. of credits</i>
		Total	Contact direct <i>Direct contact</i>	Studiu individual <i>Individual study</i>	Contact direct <i>Direct contact</i>			
					Teoretice <i>Theoretical</i>	Teoretice <i>Theoretical</i>		
ANUL I								
SEMESTRUL I								
F.O.01	Fundamentele psihologiei și psihologie educațională <i>Basics of Psychology and Educational Psychology</i>	90	30	60	20	10	Examen	3
F.O.02	Fundamentele pedagogiei. Andragogie <i>Basics of Pedagogy. Andragogy</i>	90	30	60	20	10	Examen	3
F.O.03	Etica profesională în pedagogie <i>Professional Ethics in Pedagogy</i>	60	30	30	20	10	Examen	2
	Total sem. 1	240	90	150	60	30	3	8
SEMESTRUL II								
S.A.04	Psihologia dezvoltării: copilăria și adolescența <i>Developmental Psychology: childhood and adolescence</i>	90	30	60	20	10	Examen	3
S.A.05	Psihologia personalității <i>Psychology of Personality</i>							
S.A.06	Teoria și metodologia curriculumului și a activităților extracurriculare <i>Theory and Methodology of Curriculum and Extracurricular Activities</i>	120	60	60	30	30	Examen	4
S.A.07	Managementul clasei de elevi <i>Classroom Management</i>							
SP.O.08	Practica pedagogică 1 – inițiere în specialitate <i>Pedagogical internship 1 - introduction to the specialty</i>	450		450			Examen	15
	Total sem. 2	660	90	570	50	40	3	22
Total anul I		900	180	720	110	70	6	30
ANUL II								

SEMESTRUL III								
F.O.09	Educația incluzivă <i>Inclusive Education</i>	90	30	60	20	10	Examen <i>Exam</i>	3
S.A.10	Metodologia și tehnologia instruirii și evaluării <i>Methodology and Technology of Teaching and Assessment</i>	90	30	60	20	10	Examen <i>Exam</i>	3
S.A.11	Elemente de cercetare educațională <i>Elements of Educational Research</i>							
	Total sem. 3	180	60	120	40	20	2	6
SEMESTRUL IV								
S.O.12	Didactică generală și particulară <i>General and Subject-Specific Didactics</i>	180	90	90	46	44	Examen <i>Exam</i>	6
SP.O.13	Practica pedagogică 2 – activități curriculare și extracurriculare <i>Pedagogical internship 2 - curricular and extracurricular activities</i>	450		450			Examen <i>Exam</i>	15
	Proiect de recalificare profesională <i>Professional re-training project</i>	90		90			Examen <i>Exam</i>	3
	Total sem. 4	720	90	630	46	44	3	24
	Total anul II	900	150	750	86	64	5	30
	Total	1800	330	1470	196	134	11	60

PONDEREA RECOMANDATĂ A UNITĂȚILOR DE CURS/MODULELOR
RECOMMENDED WEIGHT OF COURSE UNITS/MODULES

Gradul de obligativitate <i>Degree of obligation</i>	Funcția în formarea profesională <i>Function in vocational training</i>	Program de master <i>Master's program</i>
		professional (MP) <i>professional (PM)</i>
		Credite
Obligativu <i>Mandatory</i>	Unități de curs/module fundamentale (F) <i>Fundamental course units/modules (F)</i>	30
Obligativu și opțional <i>Mandatory and optional</i>	Unități de curs/module de specialitate (S) <i>Specialized course units/modules (S)</i>	48
Obligativu <i>Mandatory</i>	Stagii de practică (SP) <i>Internships (SP)</i>	18
Obligativu <i>Mandatory</i>	Teza de Master <i>Master's Thesis</i>	24

LISTA COMPETENȚELOR ȘI A REZULTATELOR ÎNVĂȚĂRII AFERENTE PROGRAMULUI DE STUDII
LIST OF COMPETENCIES AND LEARNING OUTCOMES RELATED TO THE STUDY PROGRAM

Competențe conform standardului ocupational/ standardului de competență	Rezultate ale învățării conform nivelului 7 CNC Absolventul/ candidatul la atribuirea calificării poate:
CG 1. Operarea cu baze de date și informații	1. Identifica rapid acte normative, date și informații utile pentru soluționarea problemei/ situației juridice
CG 2. Cercetarea/ Analiza datelor și informațiilor referitoare la probleme/ situații concrete de drept	2. Aprecia calitatea datelor și informațiilor prin prisma legislației sectoriale cu aplicarea regulilor/ principiilor de etică, deontologie și integritate profesională
	3. Dezvolta propriile metode și procedee de prelucrare și evaluare a conținutului informațional cu utilizarea eficientă a resurselor diversificate de comunicare
CG 3. Interpretarea prevederilor legale	4. Utiliza metode eficiente de interpretare aplicabile situației/ problemei;
CG 4. Adoptarea și/ sau validarea strategiilor de rezolvare a problemelor juridice	5. Identifica, dezvolta și prezenta acțiuni și măsuri, orientate spre rezolvarea problemei/ cauzei/ situației juridice

CG 5. Elaborarea soluțiilor de rezolvare a problemelor/ sarcinilor specifice activității profesionale juridice	6. Determina modalități optime de soluționare a problemelor specifice domeniului de activitate
CG 6. Elaborarea documentelor juridice specifice domeniului de activitate profesională	7. Elabora reglementări, proceduri interne de lucru pentru subdiviziuni/ autorități/ instituții
CG 7. Verificarea respectării procedurilor judiciare/ juridice	8. Identifica criteriile de validare a cadrului de respectare a procedurilor în procesul de aplicare/ realizare a dreptului;
	9. Dezvolta/ identifica noi mecanisme de supraveghere, control, monitorizare a respectării procedurilor judiciare/ juridice.
CG 8. Asigurarea ordinii juridice și protecției drepturilor	10. Analizează și propune activități de prevenire și contracarare a comportamentelor ilegale.
CP 1. Corelarea prevederilor constituționale cu situațiile faptice	11. Articulează cu precizie fapte și situații la prevederile constituționale;
	12. Decide asupra admisibilității/ inadmisibilității sesizării depuse pentru interpretarea Constituției;
CP 3. Validarea și confirmarea chestiunilor legate de instaurarea, menținerea și exercitarea puterii de stat	13. Analizează/ apreciază/ relatează despre normele care reglementează alegerea/ dizolvarea/ încetarea mandatului Parlamentului și a Președintelui Republicii Moldova.
CP 5. Planificarea și organizarea activității de înfăptuire a justiției	14. Analizează procedurile de examinare a cauzelor și se pronunță asupra cadrului de respectare, validare și posibilităților acțiuni de contestare;
CP 6. Examinarea cauzelor în limitele competenței prevăzute de lege	15. Analizează cadrul legal prin prisma determinării acțiunilor necesare a fi întreprinse la soluționarea diferitor tipuri de cauze;
CP 7. Adoptarea/ emiterea/ actelor procedurale în conformitate cu competența atribuită	16. Examinează și se pronunță asupra cererilor, demersurilor tipice înaintate de părți în cazul acțiunilor judiciare.
CP 8. Monitorizarea calității și eficienței justiției	17. Analizează cadrul de acțiuni catalogate drept încălcări a prevederilor legale;
	18. Determină acțiunile necesare a fi întreprinse în vederea conformării față de principiul respectării drepturilor și libertățile fundamentale în activitatea judiciară.
CP 9. Corelarea normelor juridice la situațiile faptice	19. Articulează cu precizie fapte și situații la norme juridice în vederea încadrării juridice a acestora;
	20. Aplică cunoștințe juridice aprofundate la interpretarea în fapt și în drept a problemelor/ situațiilor juridice propuse spre soluționare.
CP 10. Organizarea/ conducerea activităților de respectare a legislației	21. Analizează acțiunile de urmărire penală și acțiunile speciale de investigație realizate în cazuri specifice;
	22. Elaborează acte juridice conforme diferitor etape procedurale și dispoziții legale aplicabile.
CP 11. Asigurarea asistenței juridice internaționale în materie penală și colaborarea internațională	23. Determină norme, proceduri, măsuri, metode și tehnici profesionale în conformitate cu cadrul normativ relevant, adecvate cadrului de probleme propuse spre rezolvare;
	24. Determină setul de acțiuni de urmărire penală necesare a fi asumate în cazul acțiunilor de urmărire penală necesare a fi întreprinse în cooperare cu instituții de peste hotare și/ sau în baza demersurilor acestora.
CP 12. Prezentarea poziției în procesele de judecată	25. Formulează și prezintă opinii proprii justificate, referitoare la probleme juridice, procese, evenimente, fenomene specifice și participă la judecarea cauzelor;
	26. Examinează cazurile de prezentare/ modificare/ renunțare la învinuire în instanța de judecată.
CP 13. Supravegherea realizării activităților profesionale	27. Analizează situațiile din activitatea profesională specifică care ar putea leza drepturi și libertăți;
	28. Prezintă propuneri privind perfecționarea legislației aplicabile activității de urmărire penală.
CP 14. Aprecierea juridică a faptelor și situațiilor	29. Identifică și explică diferențe de interpretare în raport cu aprecieri posibile a faptelor și situațiilor prin prezentarea propriilor opinii.
CP 15. Consilierea și asistența juridică	30. Stabilește acțiunile necesare a fi întreprinse în contextul realizării activităților de reprezentare a intereselor persoanelor fizice și juridice în fața instanțelor de judecată, instituțiilor și organizațiilor, altor persoane.
CP 16. Validarea actelor juridice	31. Comunică abaterile înregistrate și amână/ respinge validarea actelor juridice;
	32. Evaluează și validează actele juridice elaborate în interesul persoanelor fizice și juridice.
CP 17. Monitorizarea soluționării problemei/ situației juridice	33. Urmărește traseul acțiunilor întreprinse în activitatea de soluționare a problemei/ situației juridice
CP 20. Intentarea procedurii de executare	34. Determină procedurile de organizare, realizare și evidență a procedurilor de

	executare.
CP 21. Realizarea activității de executare silită	35. Apreciază măsurile și modalități de executare silită a deciziilor judiciare.
CP 22. Monitorizarea executării	36. Evaluează legalitatea activităților de executare pe cazuri tipice propuse spre analiză.

MATRICEA CORELĂRII REZULTATELOR ÎNVĂȚĂRII ALE PROGRAMULUI CU CELE ALE UNITĂȚILOR DE CURS
CORRELATION MATRIX OF THE PROGRAM LEARNING OUTCOMES WITH THOSE OF THE COURSE UNITS

Denumirea unității de curs/modulului <i>Title of the course/module</i>	Cod <i>Code</i>	Nr. ECTS <i>Nr. of ECT</i>	Rezultatele învățării <i>Learning outcomes</i>																																			
			CG1	CG2	CG3	CG4	CG5	CG6	CG7	CG8	CP1	CP3	CP5	CP6	CP7	CP8	CP9	CP10	CP11	CP12	CP13	CP14	CP15	CP16	CP17	CP20	CP21	CP22										
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36
Protecția europeană a drepturilor omului <i>European Protection of Human Rights</i>	F.O.01	6	0,25	0,15	0,10	0,25	0,25	0,25	0,15	0,10	0,25	0,10	0,1	0,2	0,5	0,5	0,5	0,25	0,25												0,5	0,25	0,25		0,2	0,2	0,2	
Metodologia și etica cercetării în materie de drept <i>Methodology and Ethics of Research in the Field of Law</i>	F.O.02	6	1	0,5	0,5	1	1	1				1																										
Regimurile și destinațiile vamale <i>Customs Regimes and Appointments</i>	F.O.03	6	0,5			0,5		0,5	0,5			0,5						0,25	0,25											1	1	1						
Drepturile economice în spațiul european <i>Economic rights in the European Space</i>	S.O.04	6	0,8			0,8		0,8	0,8			0,8																		0,4	0,4	0,2	0,2	0,5	0,3			
Drepturi de import și export <i>Import and Export Rights</i>	S.O.05	6	0,8			0,8		0,8	0,8			0,8																	0,5	0,5	0,5	0,5						
Probleme actuale de cercetare în domeniul dreptului public <i>Current Research Issues within in Public Law Field</i>	F.O.06	5		1	1	2								1																								
Statutul juridic al funcționarului public <i>Legal status of the civil servant</i>	S.A.07	6	0,5						0,75			0,75																		1	1	0,5	0,5	1				
Controlul vamal <i>Customs Control</i>	S.A.08	6		0,25	0,25		0,5									0,5	0,5	0,5	0,5	1										0,5	0,5	0,25	0,25	0,5				
Protecția internațională a proprietății intelectuale <i>International Protection of Intellectual Property</i>	S.O.09	6	1				1								1															1	1			1				
Metode alternative de soluționare a litigiilor de arbitraj <i>Alternative Methods of Arbitration Dispute Resolution</i>	S.O.10	6	0,2	0,1	0,1	0,2	0,2					0,2			0,5	0,5		0,5	0,25	0,25										0,7	0,7	0,45	0,45	0,7				
Practica profesională de specialitate <i>Professional Field Internship</i>	SP.O.11	13				1	1		1,5				0,5	0,5	1	1	1	1	0,5	0,5											0,5	0,5	0,25	0,25	0,5	0,5	0,5	0,5
Drept comercial european <i>European Commercial Law</i>	S.O.12	6		0,25	0,25		0,5			0,5	0,5	0,5				1			0,5												0,5	0,5	0,25	0,25	0,5			
Contravenții și infracțiuni vamale <i>Customs Offences</i>	S.O.13	6										0,75					0,25			0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5										
Elaborarea și susținerea tezei de master <i>Master's Thesis Development and Defense</i>		18					0,5	8,5	0,5					0,5	0,5	1	0,5	0,5	0,5	0,25	0,25	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,5	0,5	0,25	0,25	0,5	0,5	0,5	0,5

NOTĂ EXPLICATIVĂ EXPLANATORY NOTE

1. Descrierea programului de studii (prezentarea succintă a profilului specialității/programului de master, precum și a domeniului de formare profesională și domeniului general de studiu)

Admiterea la programul de studii superioare de master domeniul general de studii 042 – Drept, domeniul de formare profesională 0421 – Drept, specialitatea *Drept economic și vamal*, ciclul II master, învățământ cu frecvență se realizează în baza diplomei de studii superioare de licență/master sau a unui act echivalent de studii, recunoscut de structura abilitată pentru recunoașterea și echivalarea actelor de studii și calificărilor.

Programul de master este orientat spre pregătirea specialiștilor în domeniul *Drept economic și vamal* oferă continuitate studiilor de licență din domeniul dreptului sau economiei, precum și din alte domenii conexe (politologie, istorie, relații internaționale, psihologie, administrație publică și alte specialități umaniste sau reale, deținătorii cărora au acumulat cel puțin 30 credite ECTS prevăzute în planurile de studii pentru ciclul licență pentru domeniul 04 Drept) și reprezintă un program ce face parte din domeniul general de studiu – 04 Drept, domeniul de formare profesională – Drept. Componenta internațională prezentă în unitățile de curs și care derivă din amplul proces de internaționalizare și globalizare, dar în același timp de implementare a Acordului de Asociere a Republicii Moldova la Uniunea Europeană, orientează destinatarii programului spre oportunități de acumulare a cunoștințelor și abilităților necesare întru aplicarea profesionistă a dreptului, atât la nivel național, cât și la nivel internațional. Din punct de vedere conceptual programul se bazează pe standarde și reglementări adoptate de organizații internaționale (Regulile INCOTERMS 2010, Principiile contractelor comerciale Unidroit 2010, legile model și contracte tip UNCITRAL) care activează în domeniul comerțului internațional, cât și pe plan regional (International Chamber of Commerce, Unidroit, UNCITRAL, UNCTAD). Programul este axat pe studiul comparativ al diferitor instituții de drept public.

Programul de studii superioare de master de profesionalizare *Drept economic și vamal* reprezintă ciclul II de studii universitare și corespunde unui număr de minimum și maximum de credite de studii transferabile, conform ECTS/SECT, și se finalizează prin nivelul 7 ISCED/ CNC, constituind o etapă pregătitoare obligatorie pentru studiile de doctorat.

Programul de studii superioare de master înserat în planul de învățământ, la specialitatea *Drept economic și vamal*, este orientat spre pregătirea specialiștilor de înaltă calificare care urmărește dezvoltarea competențelor profesionale în baza pregătirii teoretice și practice în domeniul dreptului vamal și economic, în general, și a abilităților interpretative a normelor juridice, în special. Este un program de master, axat pe formarea specialiștilor prin prisma abordării teoretice și praxiologice a sistemului vamal autohton, pe un mod de pregătire occidental al specialiștilor din domeniul vamal, pe formarea unui corp de funcționari și colaboratori vamali, cu abilități manageriale de performanță. La fel, programul *Drept economic și vamal* pregătește specialiști de înaltă calificare pentru o carieră în: organele de stat cu profil de supraveghere a activităților economico-financiare; companii transnaționale de avocatură; instituții de arbitraj intern și internațional; instanțe de judecată; instituții internaționale din domeniul dreptului; organizații de protecție a businessului internațional; organizații de promovare a drepturilor antreprenorilor la nivel național și internațional; medii de afaceri intern și internațional; instituții de cercetare în domeniul dreptului afacerilor, fiscal, bancar, vamal.

Respectivul program de master, a fost creat pentru a suplini necesitatea diseminării cunoștințelor și abilităților referitoare la instituțiile dreptului vamal, corelate cu specificul economiei europene, impusă de condițiile actuale din Republica Moldova, care și-a propus atingerea obiectivului strategic de integrare europeană, ceea ce presupune și desfășurarea unei ample reforme cu racordarea atât a legislației, cât și a practicii juridice, la standardele unei democrații superioare.

Programul de master presupune atât *accesul consecutiv*, adică se adresează studenților care au absolvit ciclul I licență în domeniul Dreptului, cât și *accesul non-consecutiv*, adică se adresează și studenților care au absolvit ciclul I licență în alte domenii generale de formare profesională, în mod prioritar – economie. Planul de învățământ la specialitatea Drept economic și vamal, ciclul II master este întocmit în conformitate cu Codul Educației al RM nr. 152 din 17.07.2014, Nomenclatorul domeniilor de studii și al specialităților în învățământul superior, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.412 din 12 iunie 2024, Planul-cadru pentru studii superioare de licență, master și integrate, aprobat prin Ordinul Ministrului Educației și Cercetării nr. 510 din 07.04.2025, Regulamentul de organizare și desfășurare a studiilor superioare de master - ciclul II, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.80 din 16 februarie 2022, Carta ULIM, Conceptul educațional al ULIM, Strategia de dezvoltare instituțională ULIM 2025-2030, Regulamentul ULIM cu privire la organizare și desfășurarea a studiilor superioare de master - ciclul II, aprobat prin ședința Senatului ULIM din 30 martie 2022, și alte acte normative în vigoare. La elaborarea programului de studii s-a ținut cont de prevederile Cadrului European al Calificărilor (ciclul II – studii superioare de master, nivel 7 ISCED), de Recomandările Consiliului Uniunii Europene privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții; Recomandările Parlamentului European și a Consiliului privind stabilirea unui cadru european de referință pentru asigurarea calității în educație și formare profesională.

La elaborarea programului de studii s-a ținut cont de prevederile Cadrului European al Calificărilor (ciclul II – studii superioare de master, nivel 7 ISCED), de Recomandările Consiliului Uniunii Europene privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții; Recomandările Parlamentului European și a Consiliului privind stabilirea unui cadru european de referință pentru asigurarea calității în educație și formare profesională.

Obiectivele de bază a planului de studii se reflectă prin misiunile care definesc specificul studiilor de master, constând în: misiunea didactică axată pe transmiterea cunoștințelor de specializare; misiunea științifică prin formarea deprinderilor și capacităților necesare abordării temelor specifice cercetării științifice în materia vizată.

Anul I și II de studii la programul de master propus constituie un complex comun compus din discipline fundamentale și de specialitate obligatorii și la alegere. Studiul la master presupune elaborarea tezei de master, proces preconizat pentru semestrul III.

Stagiul profesional se desfășoară în anul I de studii cu o durată de 6,5 săptămâni.

Formarea ulterioară a absolvenților. Pregătirea profesională conform programului de studii facilitează perfecționarea cunoștințelor la ciclul III Doctorat. Titularul diplomei de studii superioare de master are acces la ciclul III QF-EHEA / nivelul 8 EQF - studii superioare de Doctorat.

Description of the Study Program (Brief Presentation of the Specialty/ Master's Program Profile, as well as the Field of Professional Training and General Field of Study)

Admission to the master's degree program in the general field of study 042 - Law, the field of professional training 0421 - Law, specialization in Economic and Customs Law, cycle II master, full-time education, is based on a bachelor's/master's degree or an equivalent study document, recognized by the authorized structure for the recognition and equivalence of study documents and qualifications.

The master's program is aimed at training specialists in the field of Economic and Customs Law, providing continuity of studies from the bachelor's level in law or economics, as well as from other related fields. It is part of the general field of study - Law, the field of professional training - Law. The international component present in the course units, deriving from the extensive process of internationalization and globalization, but at the same time from the implementation of the Association Agreement of the Republic of Moldova with the European Union, directs the recipients of the program towards opportunities to accumulate the knowledge and skills necessary for professional application of law, both nationally and internationally. Conceptually, the program is based on standards and regulations adopted by international organizations (such as INCOTERMS 2010, Principles of International Commercial Contracts Unidroit 2010, UNCITRAL model laws and contracts) operating in the field of international trade, as well as regionally (International Chamber of Commerce, Unidroit, UNCITRAL, UNCTAD). The program focuses on the comparative study of various public law institutions.

The master's degree program in Economic and Customs Law specialization represents the second cycle of university studies and corresponds to a minimum and maximum number of transferable study credits, according to ECTS/SECT, and is completed at level 7 ISCED/ National Qualifications Framework, constituting a mandatory preparatory stage for doctoral studies.

The master's degree program, embedded in the curriculum, in the specialization of Economic and Customs Law, is aimed at training highly qualified specialists who seek to develop professional competencies based on theoretical and practical training in the field of customs and economic law, in general, and interpretative skills of legal norms, in particular. It is a master's program focused on training specialists through a theoretical and praxeological approach to the domestic customs system, following a Western model of training for customs professionals, forming a corps of customs officials and collaborators with high managerial skills. Similarly, the Economic and Customs Law program prepares highly qualified specialists for careers in: state bodies overseeing economic and financial activities; transnational law firms; domestic and international arbitration institutions; courts; international organizations in the field of law; organizations for the protection of international business; organizations promoting the rights of entrepreneurs at national and international levels; domestic and international business environment; research institutions in business law, tax law, banking law, customs law.

The respective master's program was created to meet the need for dissemination of knowledge and skills regarding customs law institutions, correlated with the specificity of the European economy, imposed by the current conditions in the Republic of Moldova, which has set the strategic objective of European integration, which also entails conducting an extensive reform aligning both legislation and legal practice with the standards of a higher democracy.

The Economic and Customs Law master's program allows both consecutive accesses, addressing students who have completed a bachelor's degree in Law, and non-consecutive access, addressing students who have completed a bachelor's degree in other general fields of professional training, primarily in economics. The curriculum in the specialization of Economic and Customs Law, master's degree level II, is drawn up in accordance with the Education Code of the Republic of Moldova no. 152 of 17.07.2014, the Nomenclature of fields of professional training and specialties in higher education, approved by Government Decision no. 482 of June 28, 2017, the Framework Plan for Bachelor's (first-cycle) and Master's (second-cycle) higher education studies and integrated studies, approved by the Order of the Ministry of Education no. 510 din 07.04.2025, the Regulations on the organization and conduct of second-cycle master's degree studies, approved by Government Decision no. 80 of February 16, 2022, the FIUM Charter, the Educational Concept of FIUM, the FIUM Institutional Development Strategy 2025-2030, the Institutional Regulation on the organization and conduct of second-cycle master's degree studies, approved by the FIUM Senate meeting on March 30, 2022, and other applicable legislation. When developing the study program, the provisions of the European Qualifications Framework (second-cycle master's degree, level 7 ISCED), the Council of the European Union's Recommendations on key competences for lifelong learning, the European Parliament and Council Recommendations on establishing a European quality assurance framework for education and training.

In developing the study program, the provisions of the European Qualifications Framework (second cycle - master's studies, level 7 ISCED), the Recommendations of the Council of the European Union on key competences for lifelong learning; the Recommendations of the European Parliament and the Council on establishing a European quality assurance framework for education and vocational training were taken into account. The main objectives of the study plan are reflected through the missions that define the specificity of master's studies, consisting of: the didactic mission focused on transmitting specialized knowledge; the scientific mission through the formation of skills and capacities necessary for addressing specific scientific research topics in the field. Years of study in the proposed master's program constitute a common complex composed of fundamental and specialized compulsory disciplines. Master's studies involve the elaboration of a master's thesis, a process scheduled for semester III.

The professional internship takes place in the second semester of the first year, lasts for 6,5 weeks.

Further training for graduates. Professional training according to the study program facilitates the enhancement of knowledge in the doctoral cycle III. The holder of a master's degree has access to the QF-EHEA level III / EQF level 8 - doctoral studies.

2. Competențele generale și profesionale asigurate de programul de studii

Finalitățile programului de studii proiectează setul de cunoștințe, abilități și competențe de care are nevoie specialistul pentru o inserție profesională eficientă pe piața muncii. Programul de master *Drept economic și vamal* pregătește specialiști de înaltă calificare în domeniul dreptului vamal și economic, care ar putea, prin activitatea practică în cadrul autorităților publice și companiilor private din domeniul vamal să-și aducă contribuția la edificarea în Republica Moldova a unui veritabil stat democratic, bazat pe drept, în care demnitatea omului, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și drepturile și libertățile fundamentale ale omului vor constitui valori supreme și vor fi garantate.

Absolvenții vor deține cunoștințele, abilitățile și competențele profesionale, specificate în plan, care se referă la ralierea la mijloacele de protecție europeană a drepturilor omului, identificarea metodologiei cercetării în materia de drept, managementul

proiectelor, disecarea statutului juridic al funcționarului public, analiza drepturilor economice fundamentale, compararea regimurilor și destinațiilor vamale, simularea aplicării sancțiunilor pentru comiterea contravențiilor și infracțiunilor vamale, soluționarea problemelor actuale de cercetare în domeniul dreptului public și a litigiilor de arbitraj ori comerciale.

General and professional competences provided by the study program

The objectives of the study program outline the set of knowledge, skills, and competencies that specialists need for effective professional integration into the labor market. The Economic and Customs Law master's program prepares highly qualified specialists in the field of customs and economic law, who could contribute through practical activities within public authorities and private companies in the customs field to the establishment in the Republic of Moldova of a genuine democratic state, based on law, where human dignity, the free development of human personality, justice, and fundamental rights and freedoms will constitute supreme values and will be guaranteed.

Graduates will possess the knowledge, skills, and professional competencies specified in the curriculum, which include alignment with European human rights protection mechanisms, identifying research methodologies in law, project management, dissecting the legal status of public officials, analyzing fundamental economic rights, comparing customs regimes and destinations, simulating the application of sanctions for customs offenses and crimes, resolving current research issues in public law and arbitration or commercial disputes.

3. Obiectivele programului de studii, inclusiv corespunderea acestora misiunii universității

Misiunea și obiectivele programului de master *Drept economic și vamal* sunt formulate în conformitate cu principiile Strategiei de dezvoltare a educației, Cadrul Național (CNCRM) și cadrul European al Calificărilor (EQF), se încadrează în misiunea și obiectivele ULIM, expuse în Carta ULIM, Strategia de dezvoltare instituțională ULIM pentru anii 2020-2025, Conceptul educațional ULIM, Conceptul Educațional al facultății. Finalitățile de studii sunt conforme cerințelor CNCRM și EQF/Tuning project, EU. Programul este realizat în concordanță cu stipulările CNC, prevederile generale pentru învățământul de master în domeniul Dreptului, conținute în Concepția educațională a facultății, misiunea ULIM, care promovează învățământul și cercetarea în conformitate cu exigențele unei societăți bazate pe cunoaștere, pe învățarea de-a lungul întregii vieți și integrarea în circuitul național, regional, european și mondial, contribuind la dezvoltarea durabilă a societății.

Scopul și obiectivul principal al programului de studiu *Drept economic și vamal* este pregătirea specialiștilor de înaltă calificare în domeniul serviciului vamal, care după absolvirea ciclului II master vor fi capabili să activeze cu succes în cadrul organelor administrației publice și serviciile descentralizate ale acestora sau în domeniul privat conexe activităților comerciale și vamale, pentru a-și aduce contribuția la dezvoltarea economiei de piață în Republica Moldova, la creșterea și diversificarea raporturilor juridice de comerț internațional la care participă societățile comerciale din Republica Moldova.

Continuarea și perfecționarea cunoștințelor conform programului de studii la ciclul II master, specialitatea *Drept economic și vamal*, are ca scop dezvoltarea deplină a deprinderilor de activitate profesională a juristului, anticipând consecințele și respectând cerințele eticii și deontologiei profesionale. Scopul inclusiv și obiectivele programului de studii corespund misiunii Universității Libere Internaționale din Republica Moldova care constă în: a) transmiterea și asigurarea vitalității dialectice a cunoașterii și valorilor culturale naționale și universale prin intermediul învățământului și cercetării; b) educarea noilor generații în spiritul valorilor democrației participative și cetățenești, cu respectarea drepturilor individuale și colective, într-un cadru umanist, pacifist și tolerant care permite dezvoltarea multilaterală a fiecărui membru al societății fără nici o discriminare; c) sprijinul plener și necondiționat acordat societății în perpetuă mișcare și tuturor membrilor săi, întru asigurarea dezvoltării și progresului economic, tehnico-științific pentru asigurarea unei calități a vieții demne de ființa umană la începutul mileniului trei.

Program Objectives, including Alignment with University Mission

The mission and objectives of the Economic and Customs Law master's program are formulated in accordance with the principles of the Education Development Strategy, the National Qualifications Framework (NQF), and the European Qualifications Framework (EQF). They fall within the mission and objectives of FIUM, as outlined in the FIUM Charter, the Institutional Development Strategy of FIUM for the years 2020-2025, the Educational Concept of FIUM, and the Educational Concept of the Faculty. The study outcomes align with the requirements of the NQF and EQF/Tuning project, EU. The program is implemented in accordance with CNC stipulations, the general provisions for master's education in Law, contained in the Faculty's Educational Concept, the FIUM mission, which promotes education and research in line with the requirements of a knowledge-based society, lifelong learning, and integration into the national, regional, European, and global circuits, contributing to the sustainable development of society.

The main purpose and objective of the Economic and Customs Law study program is to prepare highly qualified specialists in the field of customs service, who, after completing the master's cycle II, will be able to successfully work within public administration bodies and their decentralized services or in the private sector related to commercial and customs activities, to contribute to the development of the market economy in the Republic of Moldova, to the growth and diversification of international trade relations in which Moldovan companies participate.

Continuing and refining knowledge according to the master's program in Economic and Customs Law aims at the full development of the professional skills of the lawyer, anticipating consequences, and respecting the requirements of professional ethics and deontology. The inclusive purpose and objectives of the study program correspond to the mission of the International Free University of Moldova, which consists of: a) transmitting and ensuring the dialectical vitality of knowledge and national and universal cultural values through education and research; b) educating new generations in the spirit of participatory and civic democracy, respecting individual and collective rights, in a humanistic, pacifist, and tolerant framework that allows the multidimensional development of each member of society without discrimination; c) providing full and unconditional support to society in perpetual motion and to all its members, ensuring economic, technical-scientific development and progress for a quality of life worthy of human beings at the beginning of the third millennium.

4. Racordarea programului de studii și a conținuturilor din Planul de învățământ la tendințele internaționale din domeniu

Programul de studii corespunde Cadrului European al Calificărilor. Aceasta presupune, de asemenea, modernizarea și perfecționarea periodică a planului de învățământ și a conținuturilor curriculare care se realizează regulamentar. La elaborarea programului de studii s-a ținut cont de prevederile Cadrului Național al Calificărilor, Cadrului European al Calificărilor (ciclul II – studii superioare de master, nivelul 7 ISCED) și acte normative ULIM, astfel încât Planul de învățământ și conținuturile

curriculare asigură achiziționarea cunoștințelor, abilităților și competențelor necesare conform cerințelor CNCRM și EQF. Programul de master *Drept economic și vamal* în conformitate cu demersul strategic de dezvoltare a ULIM este în continuă inovare/perfecționare, în funcție de cerințele pieței educaționale, naționale și internaționale. În acest sens, menționăm și racordarea conținutului curricular al programului la tendințele pieței educaționale și a muncii din Europa Centrală și de Est, precum și SUA.

Aligning the Study Program with International Trends

The study program is aligned with the European Qualifications Framework, necessitating regular updates and improvements to the curriculum, as per regulatory requirements. In developing the curriculum, considerations were made for the National Qualifications Framework, the European Qualifications Framework (Cycle II – Master's level, ISCED level 7), and FIUM's regulations. This ensures that the educational plan and curriculum content facilitate the acquisition of knowledge, skills, and competencies in line with the requirements of the National Qualifications Framework and the European Qualifications Framework.

The Master's program in Economic and Customs Law, in line with FIUM's strategic development approach, undergoes continuous innovation and improvement to meet the demands of the educational, national, and international markets. In this regard, the curriculum content of the program is aligned with the trends in the educational and labor markets of Central and Eastern Europe, as well as the United States.

5. Evaluarea așteptărilor sectorului justiției, economic și social

Necesitățile și așteptările sectorului economic implică vaste abilități de direcționare eficientă a resurselor, inclusiv: i) la nivel micro – gestionarea capacităților și îmbunătățiri ale activității publice și proceselor; ii) la nivel mezo – impact asupra rețelelor de inovație în administrare; iii) la nivel macro - creșterea în capacitate și eficiență la scară, cu îmbunătățiri ale fondului de cunoștințe.

Așteptările sectorului social se referă: i) la creșterea competitivității angajaților din sectorul public, prin dezvoltarea capitalului uman, îmbunătățirea ratei ocupării forței de muncă; ii) la calitatea vieții, prin obținerea de beneficii bazate pe aplicarea proceselor decizionale corecte în activitatea administrativ-constituțională; iii) la coeziune socială, prin acțiuni de incluziune, de securitate și de libertate de acțiune întru edificarea statului de drept.

În acest context, obiectivele programului de master *Drept economic și vamal*, derivând din cele expuse în Strategia de dezvoltare instituțională și în corespundere cu așteptările domeniilor menționate, includ achiziționarea de abilități și competențe ce vor contribui la creșterea nivelului profesional al actorilor și aprofundarea reformelor democratice și de edificare a statului de drept. Influența practicii vamale asupra sectorului real are loc prin implementarea proceselor novatoare de luare a deciziilor, de coordonare a activității organelor vamale și de incluziune social-economică a diferitor actori ai realității juridice.

Evaluation of Expectations in the Justice, Economic, and Social Sectors

The needs and expectations of the economic sector involve extensive skills for efficiently directing resources, including: i) at the micro level – managing capacities and improving public activities and processes; ii) at the meso level – impacting innovation networks in administration; iii) at the macro level – increasing capacity and efficiency on a larger scale, with improvements in knowledge assets.

The expectations of the social sector relate to: i) enhancing the competitiveness of employees in the public sector by developing human capital and improving the employment rate; ii) improving quality of life by obtaining benefits based on correct decision-making processes in administrative-constitutional activities; iii) social cohesion through inclusive actions, security, and freedom of action in building the rule of law.

In this context, the objectives of the Master's program in Economic and Customs Law, derived from those outlined in the Institutional Development Strategy and in line with the expectations of the mentioned sectors, include acquiring skills and competencies that will contribute to raising the professional level of actors and deepening democratic reforms and the establishment of the rule of law. The influence of customs practice on the real sector occurs through the implementation of innovative decision-making processes, coordination of customs activities, and socio-economic inclusion of various legal actors.

6. Consultarea partenerilor în procesul de elaborare a programului de studii

La proiectarea conținutului planului de învățământ la programul de master *Drept economic și vamal* s-a ținut cont de recomandările Consiliului pentru Asigurarea Calității, partenerilor sociali – studenți, autorități publice centrale și locale, angajatori, brokeri vamali, de experiența internațională obținută în cadrul întrunirilor mediului academic și a mobilităților personalului didactic. Planul de învățământ conține toate compartimentele necesare pentru pregătirea specialistului în domeniul vizat: calendarul universitar; planul procesului de studii pe semestre/ani de studii; stagiile de practică; formele de evaluare finală la unitățile de curs oferite; forma de evaluare finală a programului de studii; lista unităților de curs la liberă alegere; minimul curricular necesar pentru continuarea studiilor superioare la ciclul II; nota explicativă cu prezentarea profilului specialității / domeniului general de studiu și cel particular al programului, concretizate în concepția formării specialistului (scop, caracteristici, angajabilitate, formare ulterioară, abordări pedagogice, competențe-cheie dezvoltate în program) și finalități de studiu preconizate; matricea corelării finalităților de studiu ale programului cu cele ale unităților de curs. Finalitățile programului de studiu proiectează setul de cunoștințe, abilități și competențe de care are nevoie specialistul pentru o inserție profesională eficientă pe piața muncii. Repartizarea unităților de curs și ponderea acestora în componenta formativă a planului de învățământ permite realizarea finalităților proiectate ale programului de studiu. Programul de studiu corespunde Cadrului Național al Calificărilor, Cadrului European al Calificărilor. Aceasta presupune, de asemenea, modernizarea și perfecționarea periodică a planului de învățământ și a conținuturilor curriculare, care se realizează regulamentar, după discuții și propuneri ale structurilor academice și de asigurare a calității ULIM.

Consulting Partners in the Elaboration of the Curriculum

When designing the curriculum content for the Master's program in Economic and Customs Law, recommendations from the Quality Assurance Council, social partners such as students, central and local public authorities, employers, customs brokers, and international experience gained through academic meetings and staff mobility were taken into account. The curriculum contains all the necessary components for training specialists in the targeted field: the academic calendar; the study process plan for semesters/years of study; internships; final evaluation forms for course units; final evaluation form for the program of study; list of elective course units; the minimum curriculum required for further higher

education in the second cycle; explanatory note presenting the profile of the specialty/general field of study and the specific program, concretized in the conception of specialist training (purpose, characteristics, employability, further training, pedagogical approaches, key competencies developed in the program), and projected study outcomes; matrix correlating the study outcomes of the program with those of the course units. The study program outcomes project the set of knowledge, skills, and competencies needed by the specialist for effective professional insertion into the job market. The allocation of course units and their weighting in the formative component of the curriculum allows for the achievement of the projected study outcomes. The study program aligns with the National Qualifications Framework, the European Qualifications Framework. This also entails the regular modernization and improvement of the curriculum and curricular contents, following discussions and proposals from FIUM's academic and quality assurance structures.

7. Relevanța programului de studii pentru piața forței de muncă

Programul de master *Drept economic și vamal* este relevant în raport cu Cadrul Național al Calificărilor/Cadrul European al Calificărilor și asigură plener pregătirea specialiștilor în domeniul dreptului vamal și economic, capabili să desfășoare activități profesionale în conformitate cu cerințele pieței muncii și solicitările specifice ale angajatorilor. ULIM promovează politici de comunicare eficientă cu angajatorii din domeniu, brokeri vamali, autoritățile publice centrale specializate, organizând întruniri în cadrul cărora sunt elucidate ofertele educaționale și sunt identificate modalități de îmbunătățire a conținuturilor curriculare, în scopul creșterii nivelului de pregătire a absolvenților și racordării la situația faptică reală. ULIM are încheiate acorduri cu agenți economici și instituții publice din țară și de peste hotare în baza cărora studenții au posibilitatea să-și petreacă stagiile de practică, cu angajarea ulterioară în câmpul muncii.

Impactul social și economic al Programului de master *Drept economic și vamal* include trei direcții: efectele pe termen lung produse de program în Republica Moldova prin pregătirea cadrelor calificate pentru serviciul vamal și organizații private din domeniu, promovarea unor conținuturi curriculare inspirate de cele mai recente cercetări, efectele nete - absolvenți angajați în stagii de practică, efectele programului asupra beneficiarilor / absolvenților, reflectate în avizele la planul de învățământ prezentate de partenerii sociali, sporirea interesului pentru tematica programului prin publicarea rezultatelor cercetărilor realizate de masteranzi în colaborare cu cadrele didactice. Calitatea programului de studii este apreciată de organizațiile-partenere, care oferă posibilitatea stagierii masteranzilor și angajării lor ulterioare, solicită realizarea în comun prin diferite modalități a instruirii specialiștilor în domeniul dreptului vamal și economic.

Relevance of the Study Program for the Labor Market

The Master's program in Economic and Customs Law is relevant in accordance with the National Qualifications Framework/European Qualifications Framework and ensures comprehensive training of specialists in the field of customs and economic law, capable of carrying out professional activities in line with the labor market requirements and specific employer demands. FIUM promotes policies for effective communication with employers in the field, customs brokers, central specialized public authorities, organizing meetings where educational offers are elucidated, and ways to improve curriculum content are identified to enhance the graduates' level of preparation and alignment with the actual situation. FIUM has agreements with economic agents and public institutions from within the country and abroad, allowing students to undertake internships, with subsequent employment opportunities.

The social and economic impact of the Master's program in Economic and Customs Law includes three directions: the long-term effects produced by the program in the Republic of Moldova through the training of qualified personnel for the customs service and private organizations in the field, the promotion of curriculum content inspired by the latest research, net effects - graduates employed in internships, the program's effects on beneficiaries/graduates, reflected in feedback on the curriculum presented by social partners, increased interest in the program's theme through the publication of research results by master's students in collaboration with faculty. The quality of the study program is appreciated by partner organizations, which offer internship opportunities to master's students and subsequent employment, requesting joint training of specialists in the field of customs and economic law through various methods.

8. Posibilitățile de angajare a absolvenților

Dezvoltarea competențelor incluse în Programul de master *Drept economic și vamal* este strâns legată de obiectivele de dezvoltare durabilă (ODD) 4 (educație de calitate) și ODD 8 (muncă decentă și creștere economică). Programul prevede consolidarea angajabilității prin includerea unităților de curs solicitate pe piața muncii, prin activitățile extracurriculare desfășurate, prin crearea rețelelor de interacțiune cu angajatorii (autorități publice) și experiențele reale pe piața muncii, prin sprijinirea instituțională a masteranzilor în orientarea carierei și prin încurajarea mobilității internaționale și a gândirii critice cu privire la experiențele lor de învățare, în ansamblu.

Absolventul programului de master „Drept economic și vamal” este pregătit să activeze într-o gamă variată de domenii juridice care presupun o înaltă specializare și o bună înțelegere a raporturilor economice și comerciale, atât pe plan național, cât și internațional. Pregătirea sa avansată, axată pe dreptul economic, fiscal și vamal, îl califică pentru funcții juridice în cadrul autorităților publice centrale, cum ar fi Serviciul Vamal, Ministerul Finanțelor, Agenția Națională pentru Soluționarea Contestațiilor sau Procuratură, unde poate contribui la elaborarea și aplicarea politicilor economice și de control al comerțului transfrontalier. Cunoștințele dobândite în regimurile și mecanismele de control vamal îi oferă competențe solide pentru a activa ca inspector, consilier juridic sau expert în soluționarea litigiilor comerciale și vamale. În același timp, este pregătit să urmeze o carieră în avocatură, consultanță fiscală sau arbitraj comercial, inclusiv în cadrul firmelor internaționale de profil, companiilor multinaționale ori camerelor de comerț.

În sistemul judiciar, poate ocupa funcții precum cea de procuror sau judecător, cu specializare în infracțiuni economice, contravenții vamale sau litigii comerciale, fiind capabil să aplice standardele de protecție juridică atât în context național, cât și în raport cu reglementările europene și internaționale. În plus, poate activa în cadrul instituțiilor europene și internaționale, inclusiv în structuri care vizează protecția drepturilor economice și comerciale ale cetățenilor sau ale operatorilor economici, datorită înțelegerii aprofundate a cadrului normativ european în domeniul drepturilor omului, al comerțului și al proprietății intelectuale.

O altă direcție importantă este avocatura de afaceri, unde absolventul poate oferi consultanță juridică în domenii precum dreptul fiscal, tranzacțiile internaționale sau soluționarea alternativă a litigiilor prin arbitraj. Experiența dobândită prin practica profesională și studiul unor metode moderne de rezolvare a conflictelor juridice îl califică pentru a lucra în firme de avocatură, în societăți de consultanță fiscală, sau ca reprezentant legal al companiilor cu activitate internațională.

Totodată, competențele dezvoltate în înțelegerea statutului și responsabilităților funcționarului public îi permit să lucreze în structuri administrative cu atribuții normative sau de control, în poziții de consilier juridic, specialist în elaborarea actelor normative sau în implementarea politicilor publice cu impact economic. Astfel, absolventul acestui program nu doar că îndeplinește cerințele funcțiilor juridice clasice, dar este și bine echipat pentru a răspunde provocărilor juridice moderne la intersecția dintre drept, economie și administrație.

Structura și orientarea programului respectă cerințele pieței forței de muncă, fiind aliniată atât la Clasificatorul Ocupațiilor din Republica Moldova (CORM), cât și la Clasificarea europeană ESCO, ceea ce asigură recunoaștere internațională și portabilitate profesională. Absolvenții sunt astfel pregătiți pentru cariere competitive, sustenabile și adaptabile în context național și european.

Domeniul ocupațional vizat conform CORM:

- 1111 Legislatori/legislatoare, membri ai/membre ale executivului, demnitari
- 111101 Agent guvernamental/agentă guvernamentală
- 111102 Avocat al poporului/avocată a poporului
- 111103 Avocat al poporului/avocată a poporului pentru drepturile copilului
- 111105 Consilier/consilieră pentru soluționarea contestațiilor al/a Agenției Naționale pentru Soluționarea Contestațiilor
- 111122 Inspector judecător al/inspectoare judecătore a Consiliului Superior al Magistraturii
- 111123 Inspector judecător/inspectoare judecătore în Inspekția Judiciară
- 111124 Judecător al/judecătore a Consiliului Superior al Magistraturii
- 111125 Judecător al/judecătore a Curții Constituționale
- 111126 Judecător al/judecătore a Curții de Apel
- 111127 Judecător al/judecătore a Curții Supreme de Justiție
- 111128 Judecător al/judecătore a judecătoriei
- 111129 Judecător asistent al/judecătore asistentă a Curții Constituționale
- 111168 Procuror/procuroră
- 2611 Avocați/avocate
- 261102 Avocat/avocată
- 2619 Specialiști/specialiste din domeniul juridic neclasificați/neclasificate în grupele de bază anterioare
- 261909 Executor judecătoresc/executoare judecătorească
- 261922 Notar

Domeniul ocupațional conform ESCO:

- 111 Legislatori, membri ai executivului și înalți conducători ai administrației publice
- 1111 Legislatori, membri ai executivului
- 2619.11 Avocat al poporului
- 2612 Magistrați
- 2612.1 Judecători/judecătore
- 2612.2 Judecători de pace
- 2611.1.2 Procuror
- 2611 Avocați
- 2611.1 Avocat/avocată
- 2619 Specialiști în domeniul juridic neclasificați în grupele de bază anterioare
- 2619.10 Notar

Employment Opportunities for Graduates

The development of competencies within the Master's program „Economic and Customs Law” is closely aligned with Sustainable Development Goals (SDGs) 4 (quality education) and 8 (decent work and economic growth). The program aims to strengthen employability by including course units that are in high demand on the labor market, through extracurricular activities, the creation of networks with employers (public authorities), exposure to real labor market experiences, institutional support in career guidance, and by encouraging international mobility and critical reflection on learning experiences as a whole.

The graduate of the Master's program in Economic and Customs Law is equipped to work in a wide range of legal fields that require advanced specialization and a solid understanding of economic and commercial relations at both national and international levels. Their focused training in economic, fiscal, and customs law qualifies them for legal positions in central public authorities such as the Customs Service, the Ministry of Finance, the National Agency for Dispute Settlement, or the Prosecutor's Office, where they can contribute to the development and implementation of economic policies and cross-border trade regulation. The skills acquired in customs regimes and control mechanisms enable them to work effectively as inspectors, legal advisors, or experts in commercial and customs litigation.

At the same time, the graduate is prepared for a career in business law, including legal consultancy in taxation, international transactions, or arbitration, and may work in international law firms, multinational companies, or chambers of commerce. In the judicial system, they may hold positions such as prosecutor or judge, specializing in economic offenses, customs violations, or commercial disputes, with the capacity to apply legal protection standards in both national and European or international contexts. They are also eligible for employment within European and international institutions focused on the

protection of economic and commercial rights of individuals and businesses, supported by their in-depth knowledge of the European legal framework on human rights, trade, and intellectual property.

Another relevant career path is public administration, where the graduate can assume roles such as legal advisor or regulatory specialist, contributing to the drafting of legislation or the implementation of economic policies. Thus, the graduate not only meets the requirements of classical legal professions but is also well equipped to address modern legal challenges at the intersection of law, economy, and governance.

The structure and orientation of the program are designed to meet labor market demands and are aligned with both the Moldovan Classification of Occupations (CORM) and the European ESCO classification, ensuring international recognition and professional portability. Graduates are therefore prepared for competitive, sustainable, and adaptable careers within both national and European contexts.

The structure and focus of the program are tailored to labor market needs and aligned with both the Classification of Occupations in the Republic of Moldova (CORM) and the European Classification ESCO, which ensures international recognition and professional mobility. Thus, graduates are equipped for competitive, sustainable, and adaptable careers in both national and European contexts.

Relevant occupational domains according to **CORM**:

- 1111 Legislators, members of the executive, dignitaries
- 111101 Government agent
- 111102 Ombudsman
- 111103 Ombudsman for Children's Rights
- 111105 Dispute Resolution Adviser at the National Agency for Dispute Resolution
- 111122 Judicial Inspector at the Superior Council of Magistracy
- 111123 Judicial Inspector in the Judicial Inspection
- 111124 Judge of the Superior Council of Magistracy
- 111125 Judge of the Constitutional Court
- 111126 Judge of the Court of Appeal
- 111127 Judge of the Supreme Court of Justice
- 111128 Judge of a district court
- 111129 Assistant Judge at the Constitutional Court
- 111168 Prosecutor
- 2611 Lawyers
- 261102 Lawyer
- 2619 Legal professionals not classified elsewhere
- 261909 Bailiff
- 261922 Notary

Relevant occupational domains according to **ESCO**:

- 111 Legislators, members of the executive, and senior officials in public administration
- 1111 Legislators and members of the executive
- 2619.11 Ombudsman
- 2612 Magistrates
- 2612.1 Judges
- 2612.2 Justices of the peace
- 2611.1.2 Prosecutor
- 2611 Lawyers
- 2611.1 Lawyer
- 2619 Legal professionals not classified in the previous major groups
- 2619.10 Notary

9. Accesul la studii a titularilor de diplome obținute după finalizarea respectivului program de studii

Titularul diplomei de master are acces la Ciclul III QF-EHEA / nivelul 8 EQF - studii superioare de Doctorat.

Access to Further Studies for Diploma Holders

Holders of the master's degree have access to Cycle III QF-EHEA/EQF level 8 - Doctoral studies.